

Sygnatura akt II AKa 287/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2023 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesław Pędziwiatr

Sędziowie: SA Jerzy Skorupka (spr.)

SA Artur Tomaszewski

Protokolant: Daria Machnik

przy udziale Karoliny Rzeczykiej prokuratora Prokuratury (...) we W.

po rozpoznaniu 24 maja 2023 r. sprawy A. S.

oskarżonej o czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 270 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżoną

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z 7 kwietnia 2022 r. sygn. akt III K 92/19

I. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;

I. zasądza od A. S. na rzecz R. P. 1200 złotych tytułem kosztów udziału w postępowaniu odwoławczym pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego;

II. zasądza od A. S. na rzecz Skarbu Państwa wydatki związane z postępowaniem odwoławczym i wymierza jej 300 złotych opłaty za to postępowanie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z 7 kwietnia 2022 r., III K 92/19 uznał A. S. za winną popełnienia przestępstw z art. 286§1 KK i art. 294§1 KK w zw. z art. 11§2 KK oraz z art. 270§1 KK, za co wymierzył jej karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz zobowiązał do naprawienia szkody wyrządzonej R. P. przez zapłacenie na jego rzecz 467.726, 00 zł.

Wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonej adw. J. J. zarzucając:

I. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia przez przyjęcie, że pokrzywdzony oczekiwał dofinansowania z funduszy europejskich, których uzyskanie obiecała mu oskarżona, skoro u pokrzywdzonego nigdy nie powstała żadna koncepcja projektu finansowanego ze środków europejskich, nie przedstawił założeń takiego projektu oraz pojazdów, które miał zamiar kupić, nie złożył wniosku o dofinansowanie ani nie upoważnił do tego oskarżonej, a środki, które pokrzywdzony przekazał oskarżonej nie miały żadnego związku z wymienionym dofinansowaniem, ale innym tytułem;

II. obrazę przepisów postępowania, tj.:

1. art. 7 KPK w zw. z art. 410 KPK polegającą na błędnym ustaleniu, że A. S. popełniła zarzucane jej czyny;
2. art. 5§2 KPK przez rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonej wszystkich niedających się usunąć wątpliwości;

III. obrazę prawa materialnego, tj.:

1. art. 286§1 KK i art. 294§1 KK w zw. z art. 11§2 KK przez ich błędne zastosowanie;
2. art. 270§1 KK przez jego błędne zastosowanie;

IV. rażąco niewspółmierność środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody przez oskarżoną.

We wniosku odwoławczym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanych jej czynów.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zważył co następuje. Apelacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym. Sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił dowody ujawnione na rozprawie głównej, ustalając na ich podstawie fakty odpowiadające rzeczywistości. Sąd meriti dokonał też prawidłowej oceny zachowania oskarżonej, wymierzając jej karę i środek kompensacyjny odpowiadające stopniowi szkodliwości społecznej przypisanego jej czynu i stopniowi zawinienia oraz wysokości ustalonej szkody.

Przechodząc do szczegółowych uwag, w pierwszej kolejności należy zauważyć, że logicznie sprzeczne jest formułowanie zarzutów obrazę art. 7 KPK, błędu w ustaleniach faktycznych i obrazę prawa materialnego dotyczących tych samych kwestii czy okoliczności. Zarzut obrazę prawa materialnego można wszak skutecznie podnieść dopiero wtedy, gdy nie kwestionuje się faktów. Jeżeli w rozpoznawanej sprawie skarżący zarzuca wadliwą ocenę wyjaśnień oskarżonej i zeznań pokrzywdzonego oraz dokonanie na podstawie tych środków dowodowych błędnych ustaleń faktycznych, że oskarżona oszukała pokrzywdzonego, to podnoszenie zarzutu obrazę przepisu art. 286§1 KK jest nielogiczne. Taki zarzut mógłby zostać postawiony w sytuacji, gdy dowody w sprawie zostały ocenione właściwie i na ich podstawie dokonano prawdziwych ustaleń. Wtedy można by podnieść, że sąd niewłaściwie zinterpretował normę z art. 286§1 KK, błędnie uznając, że oskarżona wypełniła znamiona przestępstwa oszustwa.

Podobnie rzecz wygląda z jednoczesnym formułowaniem zarzutu obrazę przepisów art. 7 KPK i art. 5§2 KPK. I w tym wypadku, jeżeli skarżący zarzuca wadliwą ocenę dowodów ujawnionych w sprawie, to nielogiczne jest podnoszenie zarzutu obrazę art. 5§2 KPK. Naruszenie zasady in dubio pro reo ma wszak miejsce wtedy, gdy sąd prawidłowo ocenił zebrane w sprawie dowody, ale ujawnione wątpliwości rozstrzygnął na niekorzyść oskarżonego, wbrew kierunkowi wymienionej zasady.

Z tych względów zarzuty obrazę prawa materialnego oraz zarzut obrazę przepisu art. 5§2 KPK sąd odwoławczy ocenił jako zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych.

Sformułowane w apelacji zarzuty budzą jednak dalsze wątpliwości. Otóż, zarzucając obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 KPK stwierdza się, że zarzut ten polega „na dokonaniu ustalenia o charakterze dowolnym [...]”. Wątpliwość bierze się stąd, że przepis art. 7 KPK określa dyrektywę i kryteria oceny dowodów. Zarzut obrazę wymienionego przepisu powinien zatem dotyczyć niewłaściwej, bo niezgodnej z dyrektywą wyrażoną w art. 7 KPK, oceny dowodów, a nie błędu w ustaleniach faktycznych, gdyż ten jest skutkiem wadliwej oceny dowodów.

Patrząc więc na treść wszystkich zarzutów sformułowanych w apelacji, sąd odwoławczy uznał, że sprowadzają się one do zakwestionowania właściwej oceny wyjaśnień oskarżonej i zeznań pokrzywdzonego oraz dalszych dowodów ujawnionych na rozprawie głównej, a w efekcie tych uchybień, do dokonania błędnych ustaleń faktycznych. Tak też sąd odwoławczy ocenił zarzuty apelacji. Zarzuty te są bezzasadne.

Podnosząc zarzut wadliwej oceny wyjaśnień oskarżonej i zeznań pokrzywdzonego oraz dalszych dowodów zebranych w sprawie, nie wskazuje się, jakie błędy popełnił sąd przy ocenie tych dowodów, jakie dowody pominął, jakim

kryteriom oceny uchybił. Twierdzi się, że zeznania pokrzywdzonego są niewiarygodne, gdyż nie opracował żadnego projektu finansowanego ze środków europejskich lub choćby założeń takiego projektu, nie wskazał samochodów, które chciał nabyć za te środki, ani nie złożył odpowiedniego wniosku, a także nie upoważnił do tego oskarżonej. Zapomina się jednak, że pokrzywdzony nie dopełnił wymienionych czynności, gdyż był zapewniany przez oskarżoną, że ona to uczyni, że złożyła wszystkie niezbędne dokumenty, które zostały zaakceptowane przez polskie instytucje urzędowe oraz unijne instytucje finansowe. Pokrzywdzony ufał oskarżonej i wierzył, że złożyła stosowny wniosek, że uzyska wsparcie finansowe ze środków unijnych, za które będzie mógł kupić autobusy.

Pokrzywdzonemu można zarzucić, że jest naiwny, że inni ludzie doświadczeni życiowo i przeciętnie wykształceni, na jego miejscu szybko zorientowaliby się, że są oszukiwani. W żadnym razie nie można mu jednak zarzucić, że jest niewiarygodny. Pokrzywdzony w postępowaniu przygotowawczym oraz na rozprawie głównej złożył obszernie i szczegółowe zeznania, w których opisał sposób działania oskarżonej i wyjaśnił motyw swego postępowania, dlaczego ufał i wierzył oskarżonej, dając jej pieniądze w gotówce lub przesyłając na rachunek bankowy, pomimo piętrzenia przez nią coraz to nowych trudności. Pokrzywdzony składał zeznania na trzech terminach rozprawy głównej. Mianowicie, 5 marca 2020 r., 23 lutego 2021 r. i 25 stycznia 2022 r. Zeznania pokrzywdzonego potwierdzone zostały treścią prowadzonych przez niego szczegółowych zapisków, korespondencją mailową i sms-ową z oskarżoną, przelewami bankowymi i dokumentacją bankową. Sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił zeznania pokrzywdzonego, w niczym nie uchybiając dyrektywie z art. 7 KPK. Zasadnie zatem sąd dał wiarę pokrzywdzonemu, odmawiając tego atrybutu wyjaśnieniom oskarżonej.

Bezzasadny jest zarzut dokonania przez sąd a quo błędnych ustaleń faktycznych, w tym podrobienia pisma Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...). Umknęło skarżącemu, że wymienione pismo pokrzywdzony otrzymał wpierv w załączniku mailem, a następnie osobiście od oskarżonej. Wymieniony mail, w którym oskarżona informuje pokrzywdzonego o uzyskaniu przez niego dotacji z Urzędu Marszałkowskiego, sąd ujawnił na rozprawie głównej. W takim układzie kto, jak nie oskarżona mógł podrobić wymieniony dokument, który zresztą osobiście mu wręczyła.

Podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przytacza się te same argumenty, co przy zarzucie dowolnej oceny dowodów. Mianowicie, że pokrzywdzony nie opracował żadnego projektu finansowanego ze środków europejskich lub choćby założeń takiego projektu, nie wskazał samochodów, które chciał nabyć za te środki, ani nie złożył odpowiedniego wniosku, a także nie upoważnił do tego oskarżonej. Nie wskazuje się jednak na czym polegał błąd sądu, czy jest to błąd dowolności czy błąd braku. Z treści jednych i drugich zarzutów wynika jedynie, że z podanych wyżej powodów pokrzywdzony jest niewiarygodny. Zatem, nakreślona przez niego wersja zdarzenia nie powinna być uwzględniona. Sąd a quo dając zaś wiarę pokrzywdzonemu dopuścił się obrazy przepisu art. 7 KPK, a dokonując ustaleń faktycznych na podstawie zeznań pokrzywdzonego, dokonał błędnych ustaleń. Rzecz w tym, że takie zarzuty i argumenty na ich poparcie nie mają żadnego odniesienia w dowodach ujawnionych na rozprawie głównej. Stąd też zostały ocenione przez sąd odwoławczy jako bezzasadne.

Oczywiście niezasadny jest ostatni zarzut dotyczący błędnego orzeczenia środka kompensacyjnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu. Twierdzi się, że pokrzywdzony nigdy nie zamierzał realizować projektu finansowanego ze środków unijnych, a przekazywane przez niego środki na rzecz oskarżonej wynikały z innego tytułu prawnego. I w tym wypadku umknęło skarżącemu, że pokrzywdzony od początku, konsekwentnie podawał, że chciał kupić autobusy i rozwijać swoje przedsiębiorstwo transportowe, a oskarżona zapewniła go, że złożyła stosowny wniosek, że uzyskał dofinansowanie i środki zostaną przelane na jego rachunek, na co przedłożyła podrobiony dokument Urzędu Marszałkowskiego.

Mając to wszystko na względzie, orzeczono jak na wstępie.

<i>SSA Jerzy Skorupka</i>	<i>SSA Wiesław Pędziwiatr</i>	<i>SSA Artur Tomaszewski</i>
----------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------